

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Martin Kreisinger

Název práce: Porovnání důchodových systémů České republiky a Slovenska (bakalářská práce)

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Ing. Pavla Kačmárová

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Pan Kreisinger v bakalářské práci porovnává důchodové systémy u dvou zemí – ČR a Slovenska. Tyto dva systémy analyzuje podle různých hledisek, věnuje se popisu současného stavu a jejich fungování. Cílem práce je podle jeho slov „*analyzovat penzijní systémy České republiky a Slovenska, provést jejich komparaci na základě zvolených kritérií a na závěr navrhnout zajímavý či přínosný podnět pro reformu penzijního systému v ČR*“. Práci z tohoto pohledu považuji za aktuální vzhledem k neustálým politickým turbulencím, na druhou stranu už ale nesčetněkrát řešenou problematiku v různých kvalifikačních pracích, v tisku, politických rozpravách apod. Hlavní přínos spatřuji zejména v možnosti navrhnout zlepšení systému z pohledu mladého studenta.

Student si jako metodu práce zvolil komparační mezi dvěma státy, a to ČR a Slovenska s tím, že nás poji kulturní a historická jednotnost. To je sice pravda, na druhou stranu existují země, které jsou mnohem progresivnější v řešení problémů s důchody a stárnutím generace (např. Německo).

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autor odůvodňuje výběr tématu tím, že v ČR stále nebyla dokončena penzijní reforma a Slovensko by se mohlo nabízet jako stát, který nabízí inspiraci, proto ke komparaci vybírá právě tuto zemi. Jak jsem již uvedla, osobně bych o té „inspiraci“ polemizovala, ale na druhou stranu zase zde nehrozí jazyková bariéra při zpracování zdrojů. Těch, jak předpokládám, byl dostatek a po této stránce jistě nebylo náročné podložit argumentaci vhodnými zdroji, což také autor poměrně zdařile prokázal.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol, plus úvodní a závěrečná část. Rozsahem odpovídá nárokům kladeným na bakalářské kvalifikační práce. V první kapitole autor představuje různé náhledy na důchodový systém, navazuje českým (2. kap.) a slovenským (3. kap.) systémem a v závěru oba hodnotí, porovnává a snaží se navrhnout změny pro český systém (4. kap.). V úvodu bych autorovi vytkla, že poměrně podivně přechází z krátkého úvodního textu ihned do hodnocení použité literatury, jako čtenářka jsem se ztrácela v proudu jeho myšlenek, běžně se proto po úvodu vkládá metodologická kapitola, kde má autor dostatek prostoru k představení hlavních pojmů a zhodnocení literatury. V kap. č. 1 nějak nechápu návaznost podkapitoly č. 1.5. – tj. třípilířový systém – na dělení důchodových systémů podle různých hledisek. Navíc se ptám – byla tato kapitola skutečně nutná??? Také si nejsem zcela jistá, že se autor sám neztrácel ve složitých ekonomických pojmech. Osobně by mě více zajímalo, na čem staví tzv. třípilířový systém a jeho postavení v zemích EU, než to, jak se důchodové systémy dělí podle teorie. Kap. č. 2 a 3. – tedy představení v ČR a na Slovensku – byly hodně popisné, ale nemám k nim žádné výtky. Stěžejní částí bakalářské práce měla být kap. 4, od které jsem očekávala více, zejména skutečně to slibované zhodnocení a navrzení na změny. To přišlo jen ve stručnosti v závěru. Raději tedy méně kap. č. 1 a více tomu stěžejnímu – komparaci.

Ještě si dovoluji vrátit se k metodologickému ukotvení práce – to vlastně těžko říct, jestli to má být spíše ekonomická, právní, či historická práce, jelikož se k tomuto autor nevyjadřuje. Samozřejmě, že téma přesahuje do všech zmíněných oborů, snad i do sociologie, ale zajímal by mě autorův pohled.

Práce s prameny a literaturou je v pořádku, byly využity „pouze“ dvojjazyčné zdroje, což zase vzhledem k výběru tématu není překvapivé.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po jazykové stránce práce odpovídá bakalářskému stupni, nemám k tomu větších výtek, snad jen občas velmi krkolomné vyjádření – ihned v úvodu na str. 1 „*Slovensko dostalo odvalu a provedlo...*“, ale s tím se jistě autor naučí pracovat a jazykový projev vypiluje. Nenašla jsem žádné časté překlepy či gramatické chyby.

Co se týče odkazování na zdroje, považuji za zbytečné uvádět do pozn. pod čarou ISBN/ISSN kódy, jen to zbytečně natahuje text.

V kap. č. 4. se autor snaží argumentovat na základě vlastní predikce demografického vývoje (viz hl. tab. č. 5), vůbec ale nechápu, jak k tomu dospěl, pouze je zde uveden zdroj EUROSTAT 2017, nic víc, je potřeba vysvětlit, jestli pracoval s nějakou časovou řadou, či využil statistické údaje apod.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Celkově na mě práce působí velmi popisně, autor precizně zpracoval dostupné zdroje, to ano, popsal oba systémy, ale chybí tomu jeho vlastní iniciativa, kterou měl více rozvinout v kap. č. 4, což je škoda. Právě jeho náhled měl tvořit největší přidanou hodnotu, jelikož podobných prací si můžeme přečíst více.

Autor shrnuje hlavní negativa českého systému, logicky to je hlavně zrušení tzv. druhého pilíře, což v kombinaci se stárnutím populace nebyl zrovna nejlepší krok. S tím se dá jen souhlasit. Při komparaci je potřeba také ekonomickou výkonnost obou zemí, která je rozdílná, nejen demografický vývoj.

Celkově jsem měla problém se zpracováním tematiky, která je podle mého názoru primárně ekonomická a přesto šlo na první pohled vidět, že v ekonomické teorii autor trochu „plave“. Např. v kapitole 1.2.1., kde popisuje krkolomně, jakým způsobem jsou lidem vypláceny důchody na základě jimi odvedených zákonných srážek (jedná se o klesající mezní důchody – tj. bohatí odvádějí na dani více, ale to neznamená, že dostanou poměrně více na důchodech pak).

Po obsahové stránce práci hodnotím v pořádku, autor cíle splnil (i když osobně bych si představovala více těch podnětů pro reformu penzijního systému v ČR), přesto v ní postrádám více vlastních myšlenek a iniciativy.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Zkuste porovnat český důchodový systém s jinými vybranými v EU a navrhnout, z čeho bychom se mohli inspirovat (doporučuji zejména německý).

Argumentujete, že se český důchodový systém v budoucnu může zhroutit kvůli stárnutí populace, to jistě, ale co jsou jeho další problémy, zejm. pak institucionální povahy?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Doporučuji k obhajobě s navrhovanou známkou velmi dobře.

Datum:

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.